

LUBELSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
W LUBLINIE

Lublin, dnia 2 marca 2018 roku

20-708 Lublin, ul. Pielęgniarek 6

tel. (0-81) 743-42-72/73, fax. (0-81) 743-46-86

wsse.lublin@pis.gov.pl, <http://wsselublin.pis.gov.pl>

**II Liceum Ogólnokształcące
im. Hetmana Jana Zamoyskiego
ul. Ogrodowa 16
20-075 Lublin**

DECYZJA Nr 1.8.2018

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie działając na podstawie art. 12 ust. 1a pkt 1, art. 27 ust. 1 i art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1261 z późn. zm.), w związku z art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 z późn. zm.), po przeprowadzeniu pomiarów w zakresie natężenia i równomierności oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach edukacyjnych w dniu 29 stycznia 2018 r. w II Liceum Ogólnokształcącym im. Hetmana Jana Zamoyskiego, ul. Ogrodowa 16, 20-075 Lublin oraz po zapoznaniu się ze Sprawozdaniem z badań nr 02/PS/05/18 z dnia 12 lutego 2018 r.

nakazuje

1. zapewnić właściwe natężenie oświetlenia:

- a) **tj. 500 lx** w 27 salach lekcyjnych na tablicach (część stara II piętro sala nr 509, 503; III piętro sala nr 605, 606; część nowa IV piętro sala nr 405, 407, 408, 409; III piętro sala nr 305, 307, 308, 310, 311, 313; II piętro sala nr 205, 207, 208, 210, 211, 213; I piętro sala nr 107, 108, 114; parter sala nr 007, 013, 014, 016);
- b) **tj. 300 lx** w 9 salach na stanowiskach pracy – obszar zadania (III piętro sala nr 605; część nowa IV piętro sala nr 405, 407, 409; II piętro sala nr 205, 207, 210; parter sala nr 013, 014);
- c) **tj. 300 lx** na sali gimnastycznej (część stara II piętro sala gimnastyczna nr 504)

zgodne z normą PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsce pracy we wnętrzach

oraz potwierdzić przeprowadzonymi badaniami środowiska pracy w zakresie natężenia oświetlenia

w terminie do dnia 31.08.2019 r.

Uzasadnienie

Niniejsza decyzja została wydana w związku z wynikami badań w zakresie oświetlenia elektrycznego, niespełniającego wymagań **Polskiej Normy PN-EN 12464-1:2012**. Pomiary zostały przeprowadzone dnia 29 stycznia 2018 r. w II Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Jana Zamoyskiego ul. Ogrodowa 16, 20-075 Lublin przez upoważnionych pracowników Działu Laboratoryjnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów oświetlenia zostało sporządzone **Sprawozdanie z badań nr 02/PS/05/18 z dnia 12 lutego 2018 r.**, w którym w pozycji: 1, 17, 18, 26, 28-30, 36, 42, 44, 50, 52, 53, 55, 64, 66, 74-77, 81, 87, 96, 103, 108, 115, 123-125, 129, 135-141, 143, 150-152, 155, 163, 171, 179, 180, 188, 196, 204, 205, 212, 220, 221 **stwierdzono nieprawidłowe oświetlenie**. W ww. sprawozdaniu wskazano dokumenty odniesienia m.in. normę PN-EN 12464-1:2012 *Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsce pracy we wnętrzach* oraz przy każdej pozycji wskazano uzyskane w trakcie pomiarów średnie natężenie oświetlenia, a także najmniejsze wymagane natężenie oświetlenia w obszarze bezpośredniego otoczenia.

W ww. sprawozdaniu wskazano nieprawidłowe oświetlenie:

1. na tablicy – obszar zadania tj.:

- **część stara II piętro sala nr 509 (językowa) – Tablica zielona – część 2. (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 424 ± 68 lx;**
- **część stara II piętro sala nr 503 (matematyka) – Tablica zielona (bliżej okien) – obszar zadania – pomiar wskazał 311 ± 50 lx; Tablica zielona (obok) – obszar zadania – pomiar wskazał 353 ± 56 lx;**
- **III piętro sala nr 605 (biologia) – Tablica zielona – część 1. (mała, od okna) – obszar zadania – pomiar wskazał 361 ± 58 lx;**
- **III piętro sala nr 606 (biologia) – Tablica zielona – obszar zadania – pomiar wskazał 434 ± 70 lx;**
- **część nowa IV piętro sala nr 405 (chemia) – Tablica zielona – część 1 (mała, po lewej) – obszar zadania – pomiar wskazał 306 ± 49 lx; część 2. (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 283 ± 45 lx; część 3. (mała, po prawej) – obszar zadania – pomiar wskazał 300 ± 48 lx;**
- **część nowa IV piętro sala nr 407 (chemia) – Tablica zielona – (duża) – obszar zadania - pomiar wskazał 225 ± 36 lx;**
- **część nowa IV piętro sala nr 408 (językowa) – Tablica zielona – część 1. (mała, po lewej) – obszar zadania – pomiar wskazał 300 ± 48 lx; część 2. (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 351 ± 56 lx; część 3. (mała, po prawej) – obszar zadania – pomiar wskazał 353 ± 57 lx;**
- **część nowa IV piętro sala nr 409 (językowa) – Tablica zielona – część 1. (mała, po lewej) – obszar zadania - pomiar wskazał 116 ± 18 lx; część 2. (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 134 ± 21 lx; część 3. (mała, po prawej) – obszar zadania – pomiar wskazał 120 ± 19 lx;**
- **III piętro sala nr 305 (biologia) – Tablica zielona (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 243 ± 39 lx;**
- **III piętro sala nr 307 (geografia) – Tablica zielona (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 231 ± 37 lx;**
- **III piętro sala nr 308 (fizyka) – Tablica zielona (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 270 ± 43 lx;**

- **III piętro sala nr 310 (fizyka) – Tablica zielona** (bliżej wejścia) – obszar zadania – pomiar wskazał 253 ± 41 lx;
- **III piętro sala nr 311 (fizyka) – Tablica zielona** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 420 ± 67 lx;
- **III piętro sala nr 313 (historia) – Tablica zielona** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 415 ± 66 lx;
- **II piętro sala nr 205 (komputerowa):**
 - **Tablica 1** (biała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 190 ± 30 lx;
 - **Tablica 2** (biała, środkowa) – obszar zadania – pomiar wskazał 187 ± 30 lx;
 - **Tablica 3** (biała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 228 ± 37 lx;
- **II piętro sala nr 207 (komputerowa):**
 - **Tablica** (biała, od okna) – obszar zadania – pomiar wskazał 92 ± 15 lx;
 - **Tablica** (biała, obok) – obszar zadania – pomiar wskazał 117 ± 19 lx;
 - **Tablica 3** (biała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 228 ± 37 lx;
- **II piętro sala nr 208 (przedsiębiorczość):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 278 ± 44 lx;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 313 ± 50 lx;
 - **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 291 ± 47 lx;
- **II piętro sala nr 210 (j. niemiecki):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 207 ± 33 lx;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 218 ± 35 lx;
- **II piętro sala nr 211 (matematyka):**
 - **Tablica (biała)** – obszar zadania – pomiar wskazał 433 ± 69 lx;
- **II piętro sala nr 213 (matematyka):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 382 ± 61 lx;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 421 ± 67 lx;
 - **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 378 ± 60 lx;
- **I piętro sala nr 107 (j. polski):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 180 ± 29 lx;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 198 ± 32 lx;
 - **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 198 ± 32 lx;
- **I piętro sala nr 108 (j. polski):**
 - **Tablica** (biała, bliżej okien) – obszar zadania – pomiar wskazał 286 ± 46 lx;
 - **Tablica** (biała, obok) – obszar zadania – pomiar wskazał 300 ± 48 lx;
- **I piętro sala nr 114 (j. polski):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 331 ± 53 lx;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał 341 ± 55 lx;
 - **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 280 ± 45 lx;
- **parter sala nr 007 (j. polski):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał 236 ± 38 lx;

- **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał **259 ± 41 lx**;
- **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał **271 ± 43 lx**;
- **parter sala nr 013 (językowa):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał **230 ± 37 lx**;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał **227 ± 36 lx**;
 - **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał **229 ± 37 lx**;
- **parter sala nr 016 (historia):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał **397 ± 64 lx**;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał **427 ± 68 lx**;
- **parter sala nr 014 (katecheza):**
 - **Tablica (zielona) 1** (mała, po lewej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał **222 ± 36 lx**;
 - **Tablica (zielona) 2** (duża) – obszar zadania – pomiar wskazał **233 ± 37 lx**;
 - **Tablica (zielona) 3** (mała, po prawej stronie) – obszar zadania – pomiar wskazał **234 ± 37 lx**;

natomiast zgodnie z normą PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsce pracy we wnętrzach p. 5.36 – Pomieszczenia edukacyjne – Budynki edukacyjne, nr ref. 5.36.4 Tablice czarne, zielone i białe - powinno wynosić **500 lx**.

2. na stanowiskach pracy – obszar zadania tj.:

- **III piętro sala nr 605 (biologia):**
 - biurko nauczyciela (małe) przy oknach z komputerem – klawiatura na blacie – obszar zadania - pomiar wskazał **221 ± 35 lx**;
 - biurko nauczyciela (środek, przy tablicy) – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **295 ± 47 lx**;
- **część nowa IV piętro sala nr 405 (chemia):**
 - stół demonstracyjny – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **432 ± 69 lx**;
- **część nowa IV piętro sala nr 407 (chemia):**
 - stół demonstracyjny – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **350 ± 56 lx**;
 - rząd 1. przy oknach – 7 stolików 1-osobowych: stolik 2. – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **289 ± 46 lx**; stolik 6. – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **289 ± 46 lx**;
 - rząd 5 od okien – 6 stolików 1-osobowych: stolik 2. – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **264 ± 42 lx**;
- **część nowa IV piętro sala nr 409 (językowa):**
 - biurko nauczyciela przy wejściu z komputerem – klawiatura na blacie – obszar zadania - pomiar wskazał **157 ± 25 lx**;
 - miejsce na dokumenty – obszar zadania - pomiar wskazał **158 ± 25 lx**;
 - rząd przy ścianie – 8 ławek: ławka 2. – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **185 ± 30 lx**; ławka 4. – blat – obszar zadania – pomiar wskazał **290 ± 46 lx**;
- **II piętro sala nr 205 (komputerowa):**
 - rząd przy oknach po lewej stronie od wejścia – 7 stanowisk komputerowych – stanowisko 6. od tablicy – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **280 ± 45 lx**;
- **II piętro sala nr 207 (komputerowa):**
 - biurko nauczyciela (środek, przy tablicy): klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **177 ± 28 lx**; obszar bezpośredniego otoczenia – pomiar wskazał **180 ± 29 lx**;

- rząd przy oknach – 10 stanowisk komputerowych: stanowisko 2. od tablicy – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **246 ± 39 lx**;
- rząd przy oknach – 10 stanowisk komputerowych: stanowisko 5. od tablicy – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **289 ± 46 lx**;
- rząd przy oknach – 10 stanowisk komputerowych: stanowisko 8. od tablicy – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **285 ± 46 lx**;
- rząd przy ścianie z wejściem – 6 stanowisk komputerowych: stanowisko 2. od tablicy – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **241 ± 39 lx**;
- **II piętro sala nr 210 (j. niemiecki):**
 - biurko nauczyciela przy oknach z komputerem – miejsce na dokumenty – obszar zadania – pomiar wskazał **265 ± 42**;
 - rząd przy oknach – 3 ławki: ławka 2. – blat - obszar zadania – pomiar wskazał **272 ± 43 lx**;
- **parter sala nr 013 (językowa):**
 - biurko nauczyciela przy oknach z komputerem – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **290 ± 46 lx**;
 - biurko nauczyciela przy oknach z komputerem – miejsce na dokumenty – obszar zadania – pomiar wskazał **251 ± 40 lx**;
- **parter sala nr 014 (katecheza):**
 - biurko nauczyciela przy oknach z komputerem – klawiatura na blacie – obszar zadania – pomiar wskazał **283 ± 45 lx**;
 - biurko nauczyciela przy oknach z komputerem – miejsce na dokumenty – obszar zadania – pomiar wskazał **258 ± 41 lx**;

natomiast zgodnie z normą PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsce pracy we wnętrzach p. 5.36 – Pomieszczenia edukacyjne – Budynki edukacyjne, nr ref. 5.36.1 Klasy, pokoje do samodzielnej nauki powinno wynosić **300 lx**;

3. na salach gimnastycznych:

- **część stara II piętro sala gimnastyczna nr 504** - strefa boiska - poziom podłogi – obszar zadania - pomiar wskazał **126 ± 20 lx**;

natomiast zgodnie z normą PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsce pracy we wnętrzach p. 5.36 – Pomieszczenia edukacyjne – Budynki edukacyjne, nr ref. 5.36.24 Hale sportowe, sale gimnastyczne, powinno być **300 lx**.

Podstawą do wydania decyzji nakazowej dotyczącej zapewnienia właściwego oświetlenia jest § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.) zgodnie z którym „w pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie”. Wskazać należy również rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 23), w §1 ust. 2 wskazuje, że obiekt szkolny powinien spełniać warunki techniczne i lokalizacyjne określone w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz.1422 z późn. zm.), gdzie w § 57 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia wskazano, że pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi powinno mieć zapewnione oświetlenie dzienne, dostosowane do jego przeznaczenia,

kształtu i wielkości z uwzględnieniem warunków określonych m.in. w ogólnych przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy.

Nadto w treści § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (j.t. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz.1650 z późn. zm.) wskazuje, że „niezależnie od oświetlenia dziennego w pomieszczeniach pracy należy zapewnić oświetlenie elektryczne o parametrach zgodnych z Polskimi Normami”.

Polska Norma PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsce pracy we wnętrzach (Tablica 5.36 – Pomieszczenia edukacyjne – Budynki edukacyjne) wskazuje, że średnie natężenie oświetlenia dla każdego zadania nie powinno spadać poniżej wartości:

- **500 lx** na tablicach czarnych, zielonych i białych;
- **300 lx** na stanowiskach pracy;
- **300 lx** na sali gimnastycznej.

Ww. nieprawidłowości stanowią także naruszenie § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), który zobowiązuje dyrektora do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole.

W związku z powyższym II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego ul. Ogrodowa 16, 20-075 Lublin ma obowiązek podjęcia skutecznych działań naprawczych mających na celu **zapewnienia właściwego oświetlenia zgodnego z normą PN-EN 12464-1:2012 (tj. 500 lx na tablicach, 300 lx na stanowiskach pracy oraz 300 lx na salach gimnastycznych) potwierdzonego przeprowadzonymi badaniami.**

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59) organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki oraz wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie.

Jednocześnie wskazać należy, że strony tj. II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego ul. Ogrodowa 16, 20-075 Lublin oraz organ prowadzący placówkę – Urząd Miasta w Lublinie zostali poinformowani pismem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie z dnia 15 lutego b.r. znak: DNS-HDiM. 9020.12.1.2018, że zgodnie z art. 10 § 1 K.p.a. mają możliwość zapoznania się z aktami sprawy, wypowiedzenia się, co do zebranych materiałów dowodowych oraz ewentualnego złożenia wniosków dowodowych w tej sprawie w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia. W dniu 21.02.2018 r. strona tj. II Liceum Ogólnokształcące w Lublinie, w siedzibie budynku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w pok. nr 319 zapoznała się z aktami sprawy w tym ze Sprawozdaniem z badań nr 02/PS/05/18 z dnia 12 lutego 2018 r.

W myśl przepisu art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej „w razie stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, państwowy inspektor sanitarny nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień”.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji.

POUCZENIE

Od decyzji niniejszej stronie służy odwołanie do Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie złożone za pośrednictwem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. Z dniem doręczenia Lubelskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

LUBELSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Lublinie
Irmina Nikiel

Otrzymują

1. strony:

- II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego
ul. Ogrodowa 16, 20-075 Lublin
- Miasto Lublin – Urząd Miasta w Lublinie
Plac Władysława Łokietka 1, 20-109 Lublin

2. a/a

